

O p o n e n t n í p o s u d e k
rigorózní práce Mgr. Zuzany Valentové

„Smluvní pokuta“

Posuzovaná rigorózní práce o rozsahu 118 stran vlastního textu s úvodem, závěrem, resumé v anglickém jazyce a poznámkovým aparátem, je členěna do 11 základních částí, dále do kapitol.

Autorka zvolila nepochybně aktuální téma. Pokud vytýčeným cílem – jak jej autorka sama vymezila – „*bylo komplexně (a detailně) zanalyzovat problematiku smluvní pokuty, a to zejména ve světle judikatury Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR....protože v případech smluvní pokuty je pro její správné použití znalost aktuální judikatury nezbytná*“ - pak mohou konstatovat, že se tohoto cíle podařilo dosáhnout. Z prezentovaného hlediska autorka svojí prací zvolené téma zcela pokryla, zabývá se danou problematikou ze všech v úvahu přicházejících podstatných hledisek. Práci tedy mohou považovat za komplexní, vyčerpávající (samozřejmě až na některé zcela okrajové souvislosti) danou materii.

Z hlediska přístupu autorky k tématu je třeba vysoce kladně hodnotit její práci při excerpce literatury a především judikatury (i dalších zdrojů), které jsou vytěžovány z hlediska jejich závažnosti a obsahové významnosti v podstatě komplexně. Daný materiál traktuje autorka elokventním, avšak také velmi srozumitelným způsobem.

Po obsahové stránce práce zcela splňuje ambice. Podává komplexní výklad institutu smluvní pokuty, neopomíjejíc velmi důležité a nanejvýš aktuální otázky týkající se spotřebitelského práva, rezervačních smluv, insolvence, pracovního práva apod., stejně jako příbuzných institutů (odstupné, závdavek). Soudím, že uvozující historický exkurs, kterému je věnován skutečně jen nezbytný rozsah, je vhodným úvodem do problematiky a napomůže lepšímu pochopení úpravy aktuální; totéž lze konstatovat o expoé o zahraniční právní úpravě. Jestliže v metodě výkladu problematiky z pozice *de lege lata* autorka akcentovala judikaturu soudů, považuji to za velmi záslužné řešení a to zejména proto, že poměrně bohatá (ovšem v řadě případů nesourodá) judikatura významným způsobem dotváří při interpretaci i aplikaci normativní úpravy. Byl-li již zmíněn občasný nesoulad soudních rozhodnutí, pak je třeba kvitovat, že autorka tyto skutečnosti pouze neregistruje, nýbrž se s nimi vypořádává, prezentujíc svoje názory na řešení, které také argumentuje.

Jestliže až do úplného závěru rigorózní práce jsem tuto hodnotil jako výbornou, pak rozladění přivodila poslední subkapitola 12.3., pojednávající institut penále. Autorka bohužel nečerpala z platného zákona jako zdroje základních informací (což by mělo být v právnické vědecké práci naprostou samozřejmostí), nýbrž zřetelně ze starší komentářové literatury. Pokud rigorózní práce, dle sdělení autorky, reflektuje právní stav k 30.9.2018, pak ovšem nemohla pominout novelizaci zákona č. 89/2012 Sb. provedenou částí čtvrtou zákona č. 111/2018 Sb. s účinností od 1.7.2018.

Autorka jinak prokázala velmi dobrou schopnost rozboru problematiky, zpracování a utřídění podstatných poznatků pro dané téma a jejich písemné prezentace. V materii se velmi dobře orientuje, zná ji, je si při interpretaci jak příslušných předpisů, tak i judikatury, jistá, věcných nesprávností (až na výše zmíněnou výjimku) se nedopouští. Velice rovněž kvitují prezentaci vlastních (a zdůvodněných) názorů v případech konfrontace rozdílných doktrinárních (a pohříchu i justičních) stanovisek či v případech, kde taková stanoviska nejsou k dispozici; pozitivní (a žádoucí) jsou i úvahy de lege ferenda.

Z formálního hlediska je práce velmi dobře systematicky členěna, je vyvážená, autorka každému z pojednávaných institutů věnuje odpovídající pozornost. Důsledně využívá právnické dikce a pojmosloví, vyvarovala beletristických manýr.

Pozitivně hodnotím poznámkový aparát, který přispívá ke kladnému hodnocení práce. Citace pramenů doktrinárních i judiciálních odpovídá požadavkům vědecké práce. Neshledal jsem nekorektní převzetí textu jiného autora bez příslušného odkazu (voz pokyn děkana FPR č. 23D/2011 ze dne 2.8.2011). Spíše naopak, možná by si nepatrnou výtku zasloužily některé snad nadbytečné odkazy; autorka cituje prameny i tam, kde nic objeveného nepřinášejí a bez invence předpis spíše citují než interpretují.

Závěr:

Rigorózní práce je velmi kvalitní monografií na dané téma a může sloužit nejen jako pouhá prolegomena, ale sama o sobě jako vhodný studijní materiál. Hodnotím ji jako velmi zdařilou a doporučuji ji k obhajobě. Projevili-li autorka erudici, argumentační a stylistickou schopnost, které práci naznačuje, lze se již nyní na disputaci opravdu těšit.

V Plzni dne 12. února 2019

JUDr. Alexander Šima
oponent